

SUŠIJO SE GOZDOVI DOMAČI

Gozd je naša izjemna naravna vrednota in je zaradi varstva okolja nepogrešljivi sestavni del prostora. Njegov pomen je večstranski. Občinski sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ljubljana Moste-Polje in Gozdno gospodarstvo Ljubljana TOK Domžale sta pripravila analizo stanja sušenja kostanja, s programom za izboljšanje položaja.

Trenutnega stanja, kakršno pač je, nikakor ni mogoče obravnavati zgolj kot posledico ekološke obremenjenosti. Po mnenju sekretarke sekretariata za urbanizem in varstvo okolja Marjane Erjavec-Hauptman je to stanje rezultat »razvoja«, ki traja pol-druugo stoletje, in ga najbolje ponazarja sintagma »proletarske Moste«. Racionalno jedro te sintagme je dejstvo, da so v Mostah od nekaj strnjeno naseljevali delavstvo bližnjih tovarn. Načrtno so to prvi delali krščanski evangelisti Janeza Evangelista Kreka v devetdesetih letih prejšnjega stoletja (Zelena jama). Neposredna povezava tovrstne »tradicije« z ekološko problematiko je v tem, da manj privilegirani del urbanega prebivalstva, blago rečeno, ne kaže pretirane občutljivosti za ekološko preobremenjenost okolja. Zaradi nujnejših eksistenčnih težav mu zato ni težko vsiliti še kakšnega novega onesnaževalca okolja, ki pač mora biti v interesu širše skupnosti, npr. mesta kot celote.

Omenimo le Toplarno, ki nedvomno prispeva k izboljšanju zraka v mestu kot celoti (v primerjavi z množico zasebnih kurišč). A za nekaj desetletij ljudi so v polkilometrskem premeru okrog tega onesnaževalca zgradili stanovanja, v katerih večina seveda kuri na drva in premog. Toplarna pa je le eden izmed vzrokov. Omeniti je treba vsaj še pomanjkanje prometne infrastrukture, ki bi okolico razbremenila tovornega prometa, kakršnega zahtevajo npr. Javna skladišča, železniška tovarna postaja, Petrolova skladišča itd., in ekološko sila problematičnega transporta elektrofilitrskega pepela iz Toplarne, kar je predvsem problem vzhodnega dela mestne obzovnice.

To je le nekaj najbolj perečih problemov, ki jih je in jih bo še moral vedno znova preučevati izvršni svet občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje. Le-ta je na podlagi predloga Sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano občine zadolžil urejalno službo Gozdne gospodarstva Ljubljana, da ob reviziji gozdno-

gospodarskega načrta enote Polje in enote Zeleni pas predvidi na površinah, ki so večje od pol hektarja, izvedbo umetne obnove.

Na območju občine Ljubljana Moste-Polje se razprostirajo tri gozdno-gospodarske enote in sicer Polje, Nagorica-Senožeti in Zeleni pas. Gozdnogospodarska enota Polje ima 4100 ha gozdov, medtem ko jih je

razen če lesa ne bo potreboval za drva.

Če hočemo razmere izboljšati, pa je treba oboleva drevesa posekati in poskrbeti za njihov odvoz. V družbenih gozdovih naj bi za to poskrbeli delavci gozdnih gospodarstev, v gozdovih v zasebni lasti pa naj bi imeli prednost pri delu lastniki, ki bodo za nastalo škodo prejeli tudi nadomestila. Kot je predvideno s sanacijskim programom, bo sanacija izvedena v največ petih letih. V letošnjem letu naj bi pospravili približno 20% okuženega kostanja, v prihodnjih letih pa preostalo. Tako naj bi do leta 1995 posekali približno 2000 kubičnih metrov sušenih dreves, od tega približno 700 kubičnih metrov kostanjeve hlobovine in 1300 kubikov lesa za iverice.

Občinski izvršni svet je skupščini predlagal, naj bi za izvedbo zaključne faze sanacije sušenja kostanja odobrila 100.000 dinarjev. Razvoj boleznih ves čas spremljajo gozdno gospodarstvo Ljubljana, TOK gozdarstvo Domžale skupaj z občinskim sekretariatom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki ga vodi inženir Bojan Zajec in izvršnemu svetu občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje pošilja polletna poročila o izvajanju nalog za preprečevanje škode zaradi sušenja kostanja.

MILAN SKLEDAR
(Fotografija: BOJAN ZAJEC)

v Zelenem pasu 1500 ha, v gozdnogospodarski enoti Nadgorica-Senožeti pa so gozdovi manj prizadeti, zato je ne kaže posebej omenjati. V minulih letih, še posebej lani se je izredno poslabšalo zdravstveno stanje kostanja na območju občine Ljubljana Moste-Polje. Bolezen je zajela že tako veliko dreves, da jo moramo obravnavati kot pravno katastrofo, ki jo je treba čimprej sanirati s posekom posušenih dreves, da bi prenašanje na zdrava neokužena drevesa, čim bolj omejili.

Pretežni del gozdov je še vedno v zasebni lasti, zato bodo za lastnike naslednji podatki še posebej zaskrbljujoči.

Posek in spravilo enega kubičnega metra kostanjevega lesa stane povprečno 168 din, to pa pomeni, da bi kmet, gozdni posestnik, za kubik te vrste lesa dobil 100 dinarjev. Žal pa tudi to ni celoten strošek, saj je treba les prepeljati do najbližje železniške postaje ali skladišča. Ko prodajalec lesa odbije vse stroške, lahko žalostno ugotovi, da ima izgubo. Zato lahko sklepamo, da se nihče izmed lastnikov gozdov ne bo ogreval za posek.

imetja. Zahvaliti se velja vsem krajanom, ki so kot podporni člani društva prispevali finančna sredstva za uspešno delo društva.

NA POMOČ!

VILI KLEMENC

OBNOVA FUŽINSKEGA GRADU

Grad Fužine, ki je lep čas propadal, je dobil novega upravitelja, to je Arhitekturni muzej Ljubljana. Pet let po fitem, ko je bilo obnovljeno ostrešje gradu, so začeli tudi s sanacijo celotnega gradu. V prenovljenem fužinskem gradu, ki naj bi bil urejen do začetka svetovnega kongresa oblikovalcev, ki bo septembra v Ljubljani, bodo postavili stalno razstavo Plečnikovih del.

Po prvi fazi prenove fužinskega gradu bo v njem poleg Plečnikove razstave tudi prostor za arhitekturne in oblikovalske razstave, kakor tudi boljši gostinski lokal. V drugi fazi pa naj bi poleg dodatnega prostora za razstave dobil svoje prostore tudi slovenski nacionalni arhitekturni muzej.

Kot nam je povedal Peter Krečič, ravnatelj Arhitekturnega muzeja Ljubljana, poteka prenova fužinskega gradu uspešno. Dve tretjini investicije sta pokriti, za eno pa še ni znano, kako bo. Investitorja prenove sta mesto Ljubljana in republika Slovenija, ki pa zaradi zmanjšanja proračunov

verjetno ne bosta mogli v celoti pokriti stroškov. Vendar v Arhitekturnem muzeju upajo, da bodo uspešno

OSNOVNA ŠOLA SOSTRO V AKCIJI ZA ČISTO OKOLJE

Konec marca je na pobudo Turističnega društva občine Lj. Moste-Polje in v sodelovanju z OŠ Sostro 7. b razred pod vodstvom učiteljice Darinke Martini izvedel dvodnevno akcijo čiščenja okolja, ki je potekala ob potoku skozi Zadvor, to je od Litijske ceste do izliva potoka v Ljubljano. Ob tej trasi, ki ni daljša kot 500 m, so nabrali skoraj za manjši tovrnjak odpadkov – vse od avtomobilskih gum do starih štedilnikov, vozičkov, avtomobilskih delov, konzerv, steklenic, kozarcev in dru-

gega. Pogled na vso to šaro, ki so jo v potok nametali neposredni sosedje, res ni bil razveseljiv. Očitno je kulturni odnos do okolja nekaterim še španska vas. Takšen odnos do okolja za odrasčajočo mladino prav gotovo ni vzpodbuden, še najmanj za učence, ki so akcijo izpeljali in videli, da starejši, ki bi jim morali biti vzor, nimajo privzgojenega tega občutka. Zato naj bo ta prispevek skromen apel vsem, naj odpadke odlagajo tja, kamor sodijo, ne pa v potok, ob katerem žive. E. S.

TURISTIČNO DRUŠTVO ZADVOR

Lep pozdrav!

Spet se po dolgem času oglašamo iz turističnega društva Zadvor. Je že res, da je naše društvo v letošnji zimi spalo zimsko spanje, vendar pa se je sedaj, spomladi, prebudilo polno moči.

Naša prva akcija, ki smo jo pripravili ob materinskem dnevu, pa je, žal, minila brez velikega obiska. Navkljub dobri propagandi in obvestilom se naše mamice še niso privadile na ta praznik. Pa nič hudega! Zagotovo se vidimo drugo leto.

Sicer pa se lahko vidimo že prej! Na predvečer 1. maja bomo namreč zakurili majhen taborni ogenj, z nami bo harmonikar, tudi pijača in jedaja se bosta našli, skratka, v brunarici turističnega društva Zadvor bo spet veselo!

Pridite, pridružite se nam! Ne le pri tej, tudi pri vseh drugih dejavnostih.

O vsem vas bomo še sproti obveščali. Še enkrat: na predvečer 1. maja se dobimo v brunarici Turističnega društva Zadvor!

Pozdravček!

Akcija za čisto Ljubljano

Spoštovani!

Prosimo vse, ki lahko kakorkoli prispevate za lepše, urejenejšo okolje v naši občini in mestu Ljubljana, da z Vašo pomočjo očistimo in uredimo prostor v katerem živimo in delamo.

Akcija za čisto in zeleno Ljubljano teče vse leto.

TURISTIČNO DRUŠTVO OBČINE MOSTE- POLJE O SEBI IN O SVOJEM DELU

Sredi marca je imelo Turistično društvo občine Ljubljana Moste-Polje občni zbor, na katerem je podalo enoletni obračun svojega dela in predstavilo načrt dela za leto 1991.

Tega dela ni bilo prav malo, vsekakor pa nekaj manj kot pretekla leta. Kot je dejal predsednik TD Edvard Svetek, iz objektivnih vzrokov – politične spremembe in pretresi, ki jih je v minulemu letu doživljala Slovenija, so vplivali tudi na delo turističnih društev. Kljub temu pa je TD v letu 1990 pripravilo z OŠ Sostro očistevalno akcijo, sodelovalo je z Aktivom kmečkih žena in deklet pri Kmetijski zadruzi v Dobrunjah pri razstavi kmečke kuhinje, ročnih del in konj v Zadvoru konec maja preteklega leta, sodelovalo je pri proslavi 90-letnice godbe: Papirnice Vevče, sodeluje z Arhitekturnim mestom v Ljubljani pri postavitvi Plečnikove razstave v gradu Fužine, zbira stare lito-železne križe za stalno zbirko na prostem pri cerkvi v Zavogljah. Izpeljalo je tudi akcijo ljubljanske turistične zveze, ki jo vsako leto razpiše

na temo čisto in lepo okolje v vasi, krajevni skupnosti, okoli stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij ter gostiln in gostišč. Poleg tega je izvedlo še nekaj manjših akcij in pobud.

Ob poročilu za leto 1990 je bil predstavljen tudi načrt za leto 1991. Ta poleg siceršnjega dela turističnega društva, kot so očistevalne akcije, sodelovanje s OŠ Sostro, sodelovanje pri obnovi cerkvice v Zavogljah in drugo, predvideva tudi sodelovanje z Aktivom kmečkih žena in deklet pri organizaciji razstave v Zadvoru in še kaj. Pripravilo bo tudi že tradicionalno prireditve v Zajčji dobri s imenom »Srečanje zamejskih in moščanskih kulturnih skupin«, ki pa bo letos bolj svečana, saj bo posvečena vseslovenskemu kongresu, ki bo meseca junija. To bo prispevek Turističnega društva Moste-Polje k temu za Slovenijo in Slovence tako pomembnemu dogodku. Med šolami v naši občini bomo sprožili akcijo za najbolj urejeno šolo in šolsko okolico, saj bo TD ravno šolam in mladim v prihodnjem letu posvetilo več pozornosti. Za leto 1990 je na pobudo komisije, ki jo je ustanovilo TD za

ocenjevanje lepega in čistega okolja predlagalo TZ Ljubljana, da dobijo priznanja: Janez Jančar iz Sostrega za estetsko ureditev svoje stanovanjske hiše, s katero že več kot 30 let vpliva na vaščane in druge z zgleodom, kako je lahko urejena stanovanjska okolica; gostišče Tavčar iz Šmartnega za ureditev gostišča in njegove okolice s tako urejeno celoto je pokazalo, kako naj bodo gostišča urejena, da bodo privlačna ne samo za goste, temveč za vsakogar.

Priznanja za večletno aktivno delo v Turističnem društvu Moste-Polje pa so od TZ Ljubljana prejeli še Mojca Svetek, Slavko Gerlica in Jože Piškur.

Občnemu zboru sta prisostvovala tudi predsednik SO Moste-Polje Janez Jančar in predsednik IS SO Moste-Polje, ki sta s svojimi pripombami in nasveti gotovo dala pomemben prispevek temu občnemu zboru.

Na koncu so za prihodnji dve leti izvolili nov upravni odbor, ki ga bo še naprej vodil dosedanji predsednik Edvard Svetek.

E. S.

rešili finančne zagate. Ravnatelj Arhitekturnega muzeja je poudaril, da upravljajo s celotnim fužinskim gradom in parkom, razen elektrarne, ki jo ima tam Papirnica Vevče. Uredili bodo tudi Papirniški park, celotno območje pa ogradili, tako da tam stano-

valci Novih Fužin ne bodo več parkirali svojih avtomobilov. Na koncu je še dodal, da je izvajalec prenovitvenih del na fužinskem gradu Gradbeno podjetje Grosuplje.

Besedilo in slika:
ZDENKO MATOZ

GASILCI ŠTEPANJSKEGA NASELJA

Sredi februarja so se v prostorih OŠ Karel Destovnik-Kajuh v Štepanjskem naselju sestali člani GD in vabljene gostje, ki so skupaj ocenili delo v preteklem letu. Poročila so bila kratka in jedrnata, saj so vsebovala vse, kar je potrebno, da človek lahko ugotovi, da se v društvu dobro in pridno gospodari s finančnimi sredstvi. Člani so si za tekoče leto zadali nekaj nalog, ki jih bodo skupaj z občinsko gasilsko zvezo tudi realizirali. Vsi dosedanji rezultati pa so povezani tudi z izredno uspešnim sodelovanjem med OŠ in GD, saj imajo izreden posluh za problematiko GD. Omeniti velja tudi vzpodbudne besede predstavnikov občinske gasilske zveze, kakor tudi predstavnikov GD Bizovik.

Trajna naloga društva je pridobitev svojih prostorov ob Pesarski cesti. Prizadevamo si za pridobitev gradbene dokumentacije. Društvo slovi tudi po dobrem in uspešnem organiziranju različnih gasilskih prireditev (razni kvizi, vaje). Jeseni, ob mesecu protipožarne zaščite, bomo skupaj s krajevno skupnostjo in Gasilsko brigado organizirali gasilno vajo, da bodo tudi krajanji videli, da njihovo gasilsko društvo skrbi tudi in predvsem za ljudi in zaščito njihovega